

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.

Issued every day except Sundays
and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 195. — ŠTEV. 195.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 20, 1921. — SOBOTA, 20. AVGUSTA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

MIROVNA POGODBA Z NEMČIJO

ADMINISTRACIJSKI URADNIK I ČAKAO NA KONČNE RAZVOJE, PREDNO BODO OBJAVILI PODROBNOSTI GLEDE PO-GODE. WASHINGTON MOLČEĆ.

Washington, D. C. 19. avgusta, gih prevladuje naziranje, da se nemški državni zbor ne bo sestal prej, dokler ne bo dala vlada v Washingtonu svojega odobrenja, da se lahko javno v nemškem parlamentu razpravlja o mirovni pogodbi med Združenimi državami in Nemčijo.

Po posvetovanju z voditelji kraljevskih strank v torek, je kancelejer Wirth poklical k sebi zastopnike opozicijskih strank, katerim je načrtoval mirovne pogodbe med Združenimi državami in Nemčijo.

V državnem departmaju se je obrazložil napredek v pogajanjih namignilo, da bo državni tajnik glede sklenitve mirovne pogodbe najbrž v teknu enega tedna ali celo z Ameriko.

Prej izdal ugotovilo, ki se bo ti-

kal tozadvenih razvojev.

Klub molčenosti uradnikov pa prevladuje v Washingtonu naziranje, da niso imela neformalna pogajanja v Berlinu za predmet — sklenitev separatističnega miru z Nemčijo, temveč dogovor z nemško vlado glede zopetnega uveljavljanja trgovinskih zvez med obema deželama, dokler bi se ne sklenilo končno mirovne pogodbe. Zaupna poročila, ki se jih dobili uradniki kažejo, da tozadvena pogajanja ugodno napredujejo in da bo kmalu podpisani v Berlinu preliminarni dogovor, ki bo zadovoljiv za Združene države.

Zakaj je administracija tako do sledno v vztrajno molčala glede reformalnih pogojan in posvetovanjan, ki se vrše z nemško vlado, je vprašanje, na katero nočajo edgovoriti niti predsednik, niti državni tajnik in tudi nič drugi, ki je v temen stiku z najvišjimi administracijskimi krogimi.

V nekaterih neoficijelnih krogih se je domnevalo, da se nočje administracija izpostaviti zadrgam od strani gotovih nespravljivih ele-

mentov v senatu, kar bi se gotovo zgodilo, če bi senat kot tak informiral v podrobnem glede kora-

kov, katere je storila. V drugih krogih pa se je danes namignilo,

da hoče administracija prikriti značaj in napredek tozadvenih po-

gajanj pred drugimi vladami, —

naprej, ko ni hotela unija sprejeti

dokler bi se dejanski ne doseglo

sporazuma.

Berlin, Nemčija, 19. avgusta. —

dena. Tri tedne je vladala, a nato se

V tukajšnjih parlamentarnih kro-

je skušalo organizirati teror.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah

in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitre

Wčeraj so bile naše cene sledete:

JUGOSLAVIJA:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni šekovi"

"in "Jadranske banke" v Ljubljani.

300 kron ... \$2.10 1,000 kron ... \$ 6.40

400 kron ... \$2.80 5,000 kron ... \$31.75

500 kron ... \$3.50 10,000 kron ... \$63.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMELJE:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka"

v Trstu.

50 lir ... \$ 2.80 500 lir ... \$24.00

100 lir ... \$ 5.20 1000 lir ... \$48.00

300 lir ... \$15.00

NEMČKA AVSTRIJA:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank"

na Dunaju.

1,000 nemčko-avst. kron. ... \$ 2.20

5,000 nemčko-avst. kron. ... \$ 9.50

10,000 nemčko-avst. kron. ... \$18.00

50,000 nemčko-avst. kron. ... \$87.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepriskriveno; in toga razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dosegne v roke

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo najamčeno izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike kotisti za one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj je Domestic Money Order, ali pa

po New York Bank Draft.

Frank Saksor State Bank

82 Cortlandt Street, New York

CARUSEO NA MRTVAŠKEM ODRU.

LIGA IN ŠLESKO Vprašanje

BARON IŠII KOT PREDSEDNIK JE RAZPOSLAL NA ČLANE FORMALNO POVABILLO NA KONFERenco. — PARIZ PRIČAKUJE ODLOČITVE DO 1. OKTOBRA.

Pariz, Francija, 19. avgusta. — Baron Išii, japonski poslanik v Parizu ter predsednik sveta Lige narodov, je danes sklical svet, naj se sestane v Ženevi dne 29. avgusta, potem ko se zavezniški ministrji niso mogli dogovoriti glede razdelitve Gornje Šlezije med Nemčijo in Poljsko.

Velike razlike obstajajo v naziranjih glede tega, kakšne korake bo storil svet Lige narodov. — Nekateri se zavzemajo za imenovanje razsodnika, dočim so drugi za akcijo od strani sveta saméga.

Prizadete stranke so se dogovorile, da naprosijo za hitro uravnavo. — Ministrski predsednik Lloyd George je predvčerajšnjim izjavil da ne bodo pogajanja, ki so se vrnejo, da bo stata Brazilija na njih.

Francozi računajo s tem, da bo Kitajska glasovala z njimi, — mogoči smo raditega, da nasprotni Japanski. Francozi tudi upa-

jo, da bo stata Brazilija na njih.

Danes ni bilo opaziti nobenega načinka, ne tukaj, ne v Barnstable. Načelnik Smith je bil odveden v Barnstable zgodaj včeraj zjutraj. — Ljudska množica je ostala pred jedrnikom, ki je včeraj včasih zadržana v Barnstable ter stavljena pod jamčino \$75.000. Obra

je delži poestnega ropa ter kriminalnega napada na neko mladjo belo žensko.

Dies, katerega je iskala ljudska množica, je bil odveden v Barnstable zgodaj včeraj zjutraj. — Ljudska množica je ostala pred jedrnikom, ki je včeraj včasih zadržana v Barnstable ter stavljena pod jamčino \$75.000. Obra

je delži poestnega ropa ter kriminalnega napada na neko mladjo belo žensko.

Tajnik Hoover je izdal tudi ugovor, da se ne namerava izdati nobenega poziva na javnost za prispevanje denarja.

Riga, Letska, 19. avgusta. — Soglasno s poročili, katera so do-

bili moskovski listi, je položaj v

tartarski republiki naravnost — strašen. Tako se glasi v nekem u-

zgodnjem napadalevku, ki so usta-

ili njenega spremljevalca Willia-

ma Eldridgea in njø pri Buzzard Bay. Policija je izjavila, da bo v

praktično artilerijske tretjega moža.

Dates ni bilo opaziti nobenega načinka, ne tukaj, ne v Barnstable. Načelnik Smith je bil odveden v Barnstable zgodaj včeraj zjutraj. — Ljudska množica je ostala pred jedrnikom, ki je včeraj včasih zadržana v Barnstable ter stavljena pod jamčino \$75.000. Obra

je delži poestnega ropa ter kriminalnega napada na neko mladjo belo žensko.

Philadelphija, Pa. 18. avgusta. — Zvezna vlada je tožila potomcev

zveznega okrajnega pravnikov Colesa

Philadelphia & Reading železniško

družbo na plačenje svote \$44.000.

Zvezna vlada trdi, da je pustila ta železniška družba v nasprotju z zakonitimi določili delati svoje u-

službenice na vlakih po 19 ur brez

prestanka. Za vsak tak prestopek

da ustanovi justični depart-

ment najbolj kordialne odnose

je zvesti, da ustavni posrečilo prodrti v tem

zveznemu denarnemu kazenu v zvez-

\$500 in v tožbi se naveja 85 takih slučajev.

Generalni pravnik Daugherty je priznal, da se razmišlja o takem

načetu in da se ga bo mogoče izvedeti. Tudi ni nobena tajnost, da

ni hotel Burns sprejeti ponudbo,

ker bi moral s tem žrtvovati skraj-

nobičkanostno privatno prakso,

dokler bi se mu definitivno ne za-

gotovilo, da se bo konsolidirati vse

zvezdne aktivnosti vlade v "en super-

Scotland Yard". (Kot znano, je

Scotland Yard v Londonu glavni stan angleške policije in tajne službe.)

V zvezi s tem razmišljajo v Parizu, kako bodo glasovali člani

sloveške Lige. Na temelju ljudskega

glasovanja, ki se je vršilo v Šleziji, je nemogoče potegniti dolgočasno

mejno črto, ker so bili glasovi preveč pomisli.

Vsled tega mora vsa dejavnost v tem oziru dobiti skraj-

nobičkanostno privatno prakso,

dokler bi se mu definitivno ne za-

gotovilo, da se bo konsolidirati vse

zvezdne aktivnosti.

Politika tega departmanta, katero razumejo, tudi Mr. Burns ter

je priporoča, — je rekel Daugherty, — da ustanovi justični depart-

ment najbolj kordialne odnose

je zvesti, da ustavni posrečilo prodrti v tem

zveznemu denarnemu kazenu v zvez-

\$500 in v tožbi se naveja 85 takih slučajev.

Generalni pravnik Daugherty je priznal, da se razmišlja o takem

načetu in da se ga bo mogoče izvedeti. Tudi ni nobena tajnost, da

ni hotel Burns sprejeti

Železniški tekmeči.

Crtka iz ameriške podjetnosti.

1.

"Lase bi si izpolil, zabe izdrž, obesil bi se! Kot berem v časopisih, je 'Southern Continental' družba zopet znižala prevozne cene za deset odstotkov!"

"Slednje je zate, papa, kot njih konkurenca, seveda žalostno, prvega pa nikakor ne moreš izpolniti. Lase izpoluti — no, brez zamere, papa, denar jih nimam, zabe imam sicer dobre, toda le mimo jih imam še v ustih — in obesil se pa je gotovo ne boš."

"Vse to lahko izvršim, če imam resno voljo. Celo 'Southern Continental' črto lahko ugodomim. Nje delničarji bodo kmalu čutili mojo pot. Ugonobim jih!"

"Tudi tega ne moreš papa. Šele pred kratkim si se izjavil, da zna, če tvoje premoženje z bakrenimi, srebrnimi in železničnimi rudniki ter s Transverso Rapid železnicu vred tri okoli 90 milijonov dolarjev. Nasprotuno pa Harryjev oče —"

"Prosim te, Alice, miruj vendor že!" reče zdajci neka starejša žena.

"Ne, mama, ne mirujem! Zakaj bi si 'kalila' svojo glavno zabavo? Nisem se zastonj učila gospodarstva. Zato smem tudi z očetom razpravljati o tem vprašanju. — Uprava 'Southern Continental' železnice ima mnogo več denarja kot ti, papa. Vzdržali bodo dobiti nego mi. Harryjev oče ima 30 milijonov, Notherfield 50, Swift 35 in Crawfurd 45. Skupaj 185 milijonov dolarjev proti tvojim devdesetim. Če oni hočejo, jim ne moreš stalno kljubovati."

"Tega ne razumeš, Alice. Od nikogar se ne dan poohodi, od nikogar! Izdal bom ukaz, da se na moji železnicu znižajo cene za petajstek odstotkov, ne samo za deset. Videti hočem, češčava mošnja bo preje prazna."

"Najbrž tvoja, ali bolje rečeno, naša, papa. Pravkar si trdi, da ničesar ne razumem. To je dvakrat napačno. Prvič, slišala sem na univerzi Harvard —"

"Ah, ti in twoja univerza, katero si počajala samo za kratki čas."

"Ni res. Učila sem se. Hvala Bogu, da imam kruh dovolj, ker imam tebe za očeta. Toda naučila sem se mnogo. Saj si celo sam priznal. In drugi vzrok, da je tvoja trditev napačna, ko praviš, da ne razumem ničesar o boju med našo Transverse Rapid železnicijo, se je preselil v New Orleans, dočim je Freelond bival v Saint Louisu."

"Southern Continental" železnicia je obstojača že deset let, toda imela je zelo zanikno upravo. Robin Freedond je pa svojo železnicijo Transverse Rapid Railway ustanovil šele pred tremi leti. Pričen je bil, da kupi kraljev tudi "Southern Continental" Express železnicijo, ko se je s predsednikom Thirlwillom vse izpremenilo in počivalo tako, da je Freelondova železnicija to izpremenbo zelo občutila. Ker se obč predsednika nista mogla zediniti, da se železnicija spojita, je začelo vodstvo obč železnic načinjalo cene, da se prikupi občinstvu.

Robin Freedond zdajci odloži časopis nevoljno na mizo.

"To je vendor odveč," reče, "to je skandal, že več kot nizkotno!"

"Kaj pa, Robin?" vpraša Mrs. Freedond.

Zopet vzame časopis v roke. —

"Pravkar berem med trgovskimi poročili: 'Kakor vemo iz gotovih virov, so 'Southern Continental' železnicijo, če Transverse Rapid Railway zniža vožnjo za deset ali še več odstotkov, veljala za svoje potnike druge udobnosti.' — Kaj praviš na to, Alice?" vpraša oče hčerko.

"Kaj jaz pravim, papa?" odvrne smej. "To je izvrstna politika, da te prestrasijo."

Robin Freedond vrže časopis na mizo in poskuši s stola. "Pravijo, da je zvrstna, jaz pa nescramna. Vožno ceno na naši Transverse Rapid vseeno znižam. Toda to večno zniževanje cen ne bo imelo posledic za naš trgovski položaj, izpremenile se bodo tudi družinske razmere."

"Kako misliš, papa?"

"Kaj mislim? Preje si imenovala Harryja mojega bodočega zeta in sebe bodočo snaho George Thirlwillia. Toda vez še ni takozna skrbel bom, da se ta vez sploh nikdar ne sklene, če ne bo —"

"Če ne bo, papa?" vpraša Alice, ko oče preneha.

"Da, storim to, in sicer prav gotovo. Takoj danes pišem Harry Thirlwillu in sporocim mu sledete: Če ne preprečite pri svojem očetu že nadaljnjo zniževanje cen na 'Southern Continental' Express, vas prosim, da pretrgate zvezne mojo družino, ker bom zaroko

"Sedaj si pa nepravičen, papa. Ali ti mi George Thirlwill vedrati ponudil ceno za tvojo železnicu? Sele k'o si zavrnil njegove pogojne, je pričel z nasiljem. Temu se ne moreš čuditi. Dobre je, da je razveljavil."

George Thirlwill ravno tako podcenil hot ti."

Alice vzame in nadaljuje s poslednjem glasom: "Iz svojega trgovskega stališča je Mr. Thirlwill pravilno pripadal, tudi ce je Harry tvoj pričudniji zet in jaz njegeva bodoča 'snaha'."

Mr. Robin Freedond se je tako pogovarjal s svojo ženo in hčerkoi pri zajtrki v občni krasnej viši na Garden Street v St. Louisu. Robin Freedond, mož 50 let star, z golim glavo, si posadi na nos zlatičniki in 'bere iz čas pisa "St. Louis Gazzette"' najnovejša trgovska poročila. Mrs. Freedond, dokaj mlajša od njega, sedi pilčig moža in zavživa zajtrk. Alice, krepka deklica postava, pa se zbljaje v naslonjanju. Na ročnem obrazu, katerega ječo ji krožijo krasni kordi, se ji kažejo predzne, samozvestne poteze. Drobne oči kot grah se ji blišči izpod čela in mala usta kažejo celo vrsto zdravih, begib zobi.

Alice Freedond je bila z besednim bojem, ki ga je vodila s svojim očetom, popolnoma zadovoljna. Morebiti pa se je v mislih počala s svojim ženinom Harry Thirlwillom. On je bil prvi ravatelj 'Southern Continental Express' železnice, kateri predsednik bil njegov oče; oba sta bivala v New Orleansu.

Družini Freedond in Thirlwill je vezalo že staro prijateljstvo. Pred letom je to prijateljstvo dobitlo še novo vovo, ko sta se Alice in Harry zaročila. Kmalu zatem pa je postal Harryjev oče predsednik 'Southern Continental Express' železnice, ki je vodila iz St. Louisu v New Orleans; svojemu sinu je preskrbel mesto prvega ravnatelja, nakar se je pričel boj med Thirlwillovo železnicijo in Transverse Rapid Railway, ki je bila last Freelonda in ki je tudi vozila iz St. Louisu v New Orleans. Ko je George Thirlwill prevzel vodstvo 'Southern Continental' železnice, se je preselil v New Orleans, dočim je Freelond bival v Saint Louisu.

Southern Continental železnicia je obstojača že deset let, toda imela je zelo zanikno upravo. Robin Freedond je pa svojo železnicijo Transverse Rapid Railway ustanovil šele pred tremi leti. Pričen je bil, da kupi kraljev tudi "Southern Continental" Express železnicijo, ko se je s predsednikom Thirlwillom vse izpremenilo in počivalo tako, da je Freelondova železnicija to izpremenbo zelo občutila. Ker se obč predsednika nista mogla zediniti, da se železnicija spojita, je začelo vodstvo obč železnic načinjalo cene, da se prikupi občinstvu.

Robin Freedond zdajci odloži časopis nevoljno na mizo.

"To je vendor odveč," reče, "to je skandal, že več kot nizkotno!"

"Kaj pa, Robin?" vpraša Mrs. Freedond.

Zopet vzame časopis v roke. — "Pravkar berem med trgovskimi poročili: 'Kakor vemo iz gotovih virov, so 'Southern Continental' železnicijo, če Transverse Rapid Railway zniža vožnjo za deset ali še več odstotkov, veljala za svoje potnike druge udobnosti.' — Kaj praviš na to, Alice?" vpraša oče hčerko.

"Kaj jaz pravim, papa?" odvrne smej. "To je izvrstna politika, da te prestrasijo."

Robin Freedond vrže časopis na mizo in poskuši s stola. "Pravijo, da je zvrstna, jaz pa nescramna. Vožno ceno na naši Transverse Rapid vseeno znižam. Toda to večno zniževanje cen ne bo imelo posledic za naš trgovski položaj, izpremenile se bodo tudi družinske razmere."

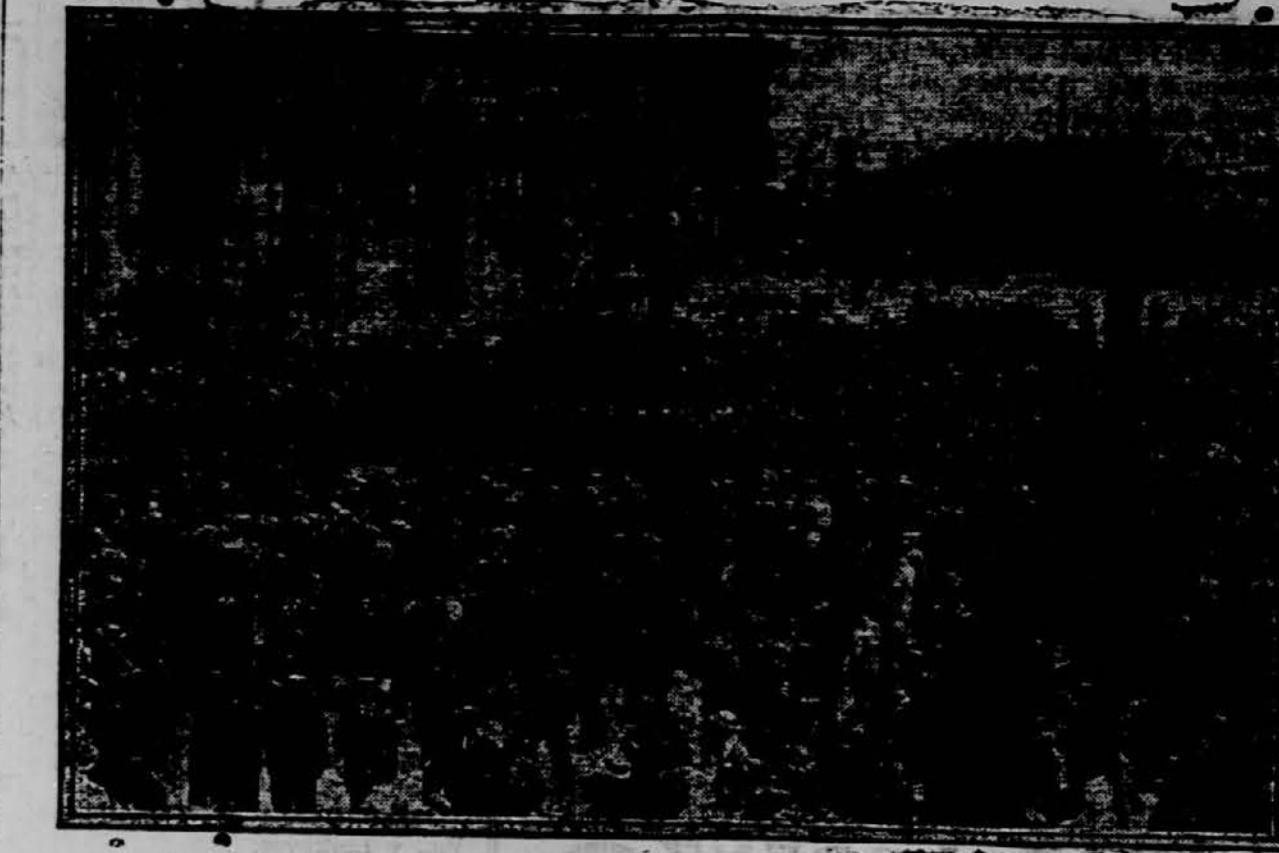
"Kako misliš, papa?"

"Kaj mislim? Preje si imenovala Harryja mojega bodočega zeta in sebe bodočo snaho George Thirlwillia. Toda vez še ni takozna skrbel bom, da se ta vez sploh nikdar ne sklene, če ne bo —"

"Če ne bo, papa?" vpraša Alice, ko oče preneha.

"Da, storim to, in sicer prav gotovo. Takoj danes pišem Harry Thirlwillu in sporocim mu sledete: Če ne preprečite pri svojem očetu že nadaljnjo zniževanje cen na 'Southern Continental' Express, vas prosim, da pretrgate zvezne mojo družino, ker bom zaroko

"Sedaj si pa nepravičen, papa. Ali ti mi George Thirlwill vedrati ponudil ceno za tvojo železnicu? Sele k'o si zavrnil njegove pogojne, je pričel z nasiljem. Temu se ne moreš čuditi. Dobre je, da je razveljavil."

POGREG SLAVNEGA TENORISTA ENRICA CARUSA.

Monarhistične zarote na Kitajskem.

Poroča Nathaniel Peffer.

Odstavljen vladar, ki prosi, da nai se ga ne skuša spraviti nazaj na prestol, član cesarske hiše, ki sama spoznavata to.

Razentega pa noče dinastija, da bi predstavljala žogo v politični igri.

Del takovanega prepovedanega mesta, kjer živi Mandžu dinastija, ki je vladalo od rmeno počesarjanega visokega židu, je še vedno ostal nedotakljiv. Tam živi mladi cesar Hsuan Tung s svojim dvorom, par jardov pred slavnega Čing San (premogovega grica), kjer se je zadnji kitajski cesar iz Ming dinastije obesil v občupu, ko je videl prihrameti v mestu mandžurske zavojevalce pred približno tristo leti. Kako misli mračno navdajati Mandžu dinastijo, ko se ozira iz svoje ječe na mesto, kjer se je pričela slava nove dinastije in kjer si je končal življenje zadnji predstavitel stare dinastije s tako žalostno smrtno. Le par metri pred vratom, ki ga vodijo do vrat, je vse te zmešnjave, tako se glas, da spraviti Mandžu dinastijo zopet na prestol.

Take govorice se širijo tudi se daj. V čajnicah ubogih ter v slavnostnih dvoranah mogočnih je čutiti govorice, da je datum restavracije že določen. Vršila so se posvečovanja mogočnih, kovalo se je zarote in intrigiralo sem in tja in vse te zmešnjave, tako se glas, da vstala monarhija, že tretjič v desetih letih.

Alice skoči s stola, stopi k očetu ter mu položi roke na ramo. "Papa, papa," se smeje, "kaj misliš, da se potem zgodi? Samo eno: Harry me vzame brez date." Menim, da si naréduja račun brez krčmarja. George Thirlwill ne pozna prav. Če rečem jaz: deset milijonov, ki so namenjeni tebi za doto, obdržim jaz, — bo rekel Alice. "Seveda, razdor pride takoj. Toda Thirlwillovi ne bo prijazen. Če pa menis, da je zaroka tvoja zasebna stvar, se pa grozno motiš, otrok! Kaj pa, če me ne močes slušati in ti jaz odtegnem dobiti?"

Take govorice se širijo tudi se daj. V čajnicah ubogih ter v slavnostnih dvoranah mogočnih je čutiti govorice, da je datum restavracije že določen. Vršila so se posvečovanja mogočnih, kovalo se je zarote in intrigiralo sem in tja in vse te zmešnjave, tako se glas, da vstala monarhija, že tretjič v desetih letih.

Alice skoči s stola, stopi k očetu ter mu položi roke na ramo. "Papa, papa," se smeje, "kaj misliš, da se potem zgodi? Samo eno: Harry me vzame brez date."

"Menim, da si naréduja račun brez krčmarja. George Thirlwill ne pozna prav. Če rečem jaz: deset milijonov, ki so namenjeni tebi za doto, obdržim jaz, — bo rekel Alice. "Seveda, razdor pride takoj. Toda Thirlwillovi ne bo prijazen. Če pa menis, da je zaroka tvoja zasebna stvar, se pa grozno motiš, otrok! Kaj pa, če me ne močes slušati in ti jaz odtegnem dobiti?"

Take govorice se širijo tudi se daj. V čajnicah ubogih ter v slavnostnih dvoranah mogočnih je čutiti govorice, da je datum restavracije že določen. Vršila so se posvečovanja mogočnih, kovalo se je zarote in intrigiralo sem in tja in vse te zmešnjave, tako se glas, da vstala monarhija, že tretjič v desetih letih.

Alice skoči s stola, stopi k očetu ter mu položi roke na ramo. "Papa, papa," se smeje, "kaj misliš, da se potem zgodi? Samo eno: Harry me vzame brez date."

"Menim, da si naréduja račun brez krčmarja. George Thirlwill ne pozna prav. Če rečem jaz: deset milijonov, ki so namenjeni tebi za doto, obdržim jaz, — bo rekel Alice. "Seveda, razdor pride takoj. Toda Thirlwillovi ne bo prijazen. Če pa menis, da je zaroka tvoja zasebna stvar, se pa grozno motiš, otrok! Kaj pa, če me ne močes slušati in ti jaz odtegnem dobiti?"

Take govorice se širijo tudi se daj. V čajnicah ubogih ter v slavnostnih dvoranah mogočnih je čutiti govorice, da je datum restavracije že določen. Vršila so se posvečovanja mogočnih, kovalo se je zarote in intrigiralo sem in tja in vse te zmešnjave, tako se glas, da vstala monarhija, že tretjič v desetih letih.

Alice skoči s stola, stopi k očetu ter mu položi roke na ramo. "Papa, papa," se smeje, "kaj misliš, da se potem zgodi? Samo eno: Harry me vzame brez date."

"Menim, da si naréduja račun brez krčmarja. George Thirlwill ne pozna prav. Če rečem jaz: deset milijonov, ki so namenjeni tebi za doto, obdržim jaz, — bo rekel Alice. "Seveda, razdor pride takoj. Toda Thirlwillovi ne bo prijazen. Če pa menis, da je zaroka tvoja zasebna stvar, se pa grozno motiš, otrok! Kaj pa, če me ne močes slušati in ti jaz odtegnem dobiti?"

Take govorice se širijo tudi se daj. V čajnicah ubogih ter v slavnostnih dvoranah mogočnih je čutiti govorice, da je datum restavracije že določen. Vršila so se posvečovanja mogočnih, kovalo se je zarote in intrigiralo sem in tja in vse te zmešnjave, tako se glas, da vstala monarhija, že tretjič v desetih letih.

Alice skoči s stola, stopi k očetu ter mu položi roke na ramo. "Papa, papa," se smeje, "kaj misliš, da se potem zgodi? Samo eno: Harry me vzame brez date."

"Menim, da si naréduja račun brez krčmarja. George Thirlwill ne pozna prav. Če rečem jaz: deset milijonov, ki so namenjeni tebi za doto, obdržim jaz, — bo rekel Alice. "Seveda, razdor pride takoj. Toda Thirlwillovi ne bo prijazen. Če pa menis, da je zaroka tvoja zasebna stvar, se pa grozno motiš, otrok! Kaj pa, če me ne močes slušati in ti jaz odtegnem dobiti?"

Take govorice se širijo tudi se daj. V čajnicah ubogih ter v slavnostnih dvoranah mogočnih je čutiti govorice, da je datum restavracije že določen. Vršila so se posvečovanja mogočnih, kovalo se je zarote in intrigiralo sem in tja in vse te zmešnjave, tako se glas, da vstala monarhija, že tretjič v desetih letih.

Alice skoči s stola, stopi k očetu ter mu položi roke na ramo. "Papa, papa," se smeje, "kaj misliš, da se potem zgodi? Samo eno: Harry me vzame brez date."

"Menim, da si naréduja račun brez krčmarja. George Thirlwill ne pozna prav. Če rečem jaz: deset milijonov, ki so namenjeni tebi za doto, obdržim jaz, — bo rekel Alice. "Seveda, razdor pride takoj. Toda Thirlwillovi ne bo prijazen. Če pa menis, da je zaroka tvoja z

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETETIVSKI ROMAN.

Francoski spisal Emile Gaborian. — Za G. N. priredil G. P.

68

(Nadaljevanje.)

— Če je stvar taka, — je rekel gospod Lekok strogo, — potem sem presenečen, da je ni takaj.

— To ni maja napaka moj dragi gospod Lekok. Jaz vem, kje je gnezdo, a ne vem, kje je ptiččia. Ni je bilo doma, ko sem poslala zjutraj ponjo.

— Za vraga, to je zelo sitno. Dobiti jo moram takoj!

— Ni se vam treba vznemirjati. Ženi se mora vrniti pred četrto uro in ena mojih dekkle čak na najo z naročilom, da jo privede takoj sem, kakor hitro pride domov.

Dobro, potem bom čakal takoj.

Gospod Lekok in njegov prijatelj sta čakala približno četrte ure, ko je madama Šarman naenkrat vstala.

Mislil, da čujem korake deklice na stopnjicah, — je rekla.

— Čuješ me, — je rekel Lekok, — če je ona, potem napravite, da bo Ženi mislila, da ste vi poslali ponjo. Izgleda naj tako kot da sva prisla midva povsem slučajno.

Madama Šarman je pokimala z glavo v znamenje priznanja. Odšla je proti vratom, ko jo je detektiv prijel za roko.

— Še eno besedo. Ko se bova zapletla v pogovor, odidite ven kot da hočete nadzorovati ljudi v delavnici. Kar ji bom povedal, vas ne bo prav nič zanimalo.

— Jaz razumem.

Nikakih spletka, saj veste. Jaz vem, kje je omara v vaši spalnici in da je v njej lahko čuti vsako besedo, katero se govori tukaj.

Odpolanka madame Šarman je odpela vrata. V koridoru je bilo čuti šumenje svile in prikazala se je Ženi v celi svoji glorijsi. Ni bila več sveža in lepa stvarica kot jo je poznal Hektor — pariška gospodična z velikimi očmi ter nizkim obrazom. Eno samo leto jo je uničilo kot opali vroče poletno solnce svetke. Ni bila stara še dvajset let, a bilo je težko določiti, da je bila sploh kaj mična in mlada. Postala je starikava kot greh. Njen izmučene, razvlečene potete so prikalec o neprestanih izgredih. Njena usta so nosila obžalovanja vredni izraz otopenosti. Absint pa je zlomil svežost in zvočnost njene glasu. Bila je bogato oblesen, a klub temu delala žalosteni.

Ko je prišla noter je bila videti zelo razjarjena.

— Kakšna ideja, — je zakričala, ne da bi koga pozdravila, — da se me privleče semkaj skoro s silo!

Madama Šarman je stopila naprej da pozdravi svojo staro odjemalko ter jo pritisne na srečo.

— Ne jezite se, draga. Mislite sem, da se boste veselila.

— Zakaj pa?

— Zakaj pa je varala svojega moža? Ona je iztrgala Hektorja iz mojih rok, — ona, bogata in pročena ženska. Jaz sem vedno rekla, da je Hektor uboga podrtija.

— Odkrito rečeno, tudi jaz sem teh misli. Kadar nastopa možki takot kot je nastopal Tremorel proti vam potem je ločen.

— Kaj ne, da je?

— Parbleu, jaz se prav nič ne čundim njegovemu obnašanju.

Umor žene je najmanjši njegovih zločinov. Skusal je ta zločin naprati tekem drugemu.

— To me prav nič ne preseneča.

— Obdolžil je ubogega vraga tako nedolžnega kot sem jaz ali vi ki bi bil gotovo obsojen na smrt, če bi ne mogel povrediti, kje je bil v sredo zvečer.

— Gospod Lekok je rekel to tijedan, počasi, da vidi, kakšen utis bonapravilo to na Ženi.

— Ali veste, kdo je bil ta možki? — je vprašala s tresočim se glasom.

— Listi pravijo, da je bil to njen vrtnar.

— Majhen človek, suh in črnih las!

— Tako je.

— In piše se Gespín, kaj ne?

— Kaj, torej ga poznate?

— Ženi se je obotavljala. Tresla se ter očividno obžalovala, da je šla tako daleč.

— No, — je rekla konečno.

Jaz ne vidim nobenega vzroka, zakaj bi ne povedala vsega, kar mi je znano. Jaz sem poštena deklica, čeprav je Tremorel lopov. Nočem, da bi obsojili ubogega človeka, ki je nedolžen.

— Da, to sem jaz, in kaj za to?

— Kaj? Ali ste tako pozabljili?

— Ne, gotovo ne.

— ali ni to pošteno? Nekako pred enim tednom mi je pisal Hektor, naj se sestanem z njim v Melunu. Šla sem, ga našla in zajutrkovala sva skupaj. Nato mi je povedal, da ga zelo jezi poroka njegove kuhanice. Eden njegovih služabnikov je zelo zaljubljen v njo ter bo mogoče šel ter dvignil na svadbi velikanski kraljal.

— Potem je govoril z vami o tej Parizu do jutra.

— Čakajte en trenutek. Hektor je bil videti zelo v zadlegi, kajti ni vedel, kako bi se izognil kravalu, katerega se je bal. Nato pa sem mu svetovala, naj pošlje dotičnega dan poroke proč s kakim naročilom. Misil je en trenutek ter rekel nato, da je moj nasvet dober.

Dostavljal je, da je našel sredstvo, kako storiti to. Na večer poroke bo poslal moža po nekem opravku za

Nekoč sem bil eden vaših občudovalec, moja draga ter sem počesto zajutrkoval z vami, ko ste živel v bližini Madelaine. To je bilo v času grofa, saj veste.

Snel je svoja očala, kot da jih hoče obrisati, a v resnicu, da vrže srdit pogled na madamo Šarman,

ki se je nato hitro umaknila, ker se ni drznila kljubovati mu.

Dobro sem poznal Tremorela v onih dneh, — je nadaljeval detektiv. — Ali ste čuli kaj o njem v zadnjem času?

— Videla se ga pred enim tednom.

— Čakajte no, — ali ste čuli kaj o oni strašni aferi?

— Ne, kaj pa je?

— Kaj, vi niste ničesar čuli? Ali ne čitate listov? To je strašna stvar in celi Pariz govoril o njej v zadnjih osem in štiridesetih urah.

— Povejte mi hitro, kaj je bilo.

— Vi veste, da se je poročil z udovo enega svojih prijateljev. Domnevalo se je, da je zelo srečen s svojo ženo. To pa ni bilo res.

Umoril je svojo ženo z boldacem. Ženi je postala bleda kot smrť pod svojo šminko.

— Ali je mogoče? — je zajeala. Bila je zelo ginjena, a ne zelo presenečena, kar je Lekok takoj zapazil.

— To je tako mogoče, — je zopet pripelj, — da se nahaja v tem trenutku v ječi, da bo brez dvo ma spoznan krvim.

Gospod Planta je natančno opazoval Ženi. Pričakoval je izbruh obupa, krikov, solza ter konečno tudi napad histerije. Zmotil se je Ženi je sedaj zaničevala Tremorela. Včasih je čutila vso težo svojega ponizanja ter dolžino Hektorja, da je on vrvok vse njene nesreče. Prv iz srca ga je sovražila, čeprav se je smejava, kadar ga je videla. Izvleklje je iz njega toliko denarja kot je le mogla ter ga preklinjala za njegovim hrbitom.

Mesto da bi se pričela solziti, je bušnila v smeh.

— Dobro za Tremorela, — je rekla. — Zakaj pa me je zapustil? Tudi zanj je dobro.

— Zakaj pa?

— Zakaj pa je varala svojega moža? Ona je iztrgala Hektorja iz mojih rok, — ona, bogata in pročena ženska. Jaz sem vedno rekla, da je Hektor uboga podrtija.

— Odkrito rečeno, tudi jaz sem teh misli. Kadar nastopa možki takot kot je nastopal Tremorel proti vam potem je ločen.

— Kaj ne, da je?

— Parbleu, jaz se prav nič ne čundim njegovemu obnašanju.

Umor žene je najmanjši njegovih zločinov. Skusal je ta zločin naprati tekem drugemu.

— To me prav nič ne preseneča.

— Obdolžil je ubogega vraga tako nedolžnega kot sem jaz ali vi ki bi bil gotovo obsojen na smrt, če bi ne mogel povrediti, kje je bil v sredo zvečer.

— Gospod Lekok je rekel to tijedan, počasi, da vidi, kakšen utis bonapravilo to na Ženi.

— Ali veste, kdo je bil ta možki? — je vprašala s tresočim se glasom.

— Listi pravijo, da je bil to njen vrtnar.

— Majhen človek, suh in črnih las!

— Tako je.

— In piše se Gespín, kaj ne?

— Kaj, torej ga poznate?

— Ženi se je obotavljala. Tresla se ter očividno obžalovala, da je šla tako daleč.

— No, — je rekla konečno.

Jaz ne vidim nobenega vzroka, zakaj bi ne povedala vsega, kar mi je znano. Jaz sem poštena deklica, čeprav je Tremorel lopov. Nočem, da bi obsojili ubogega človeka, ki je nedolžen.

— Res, lepa stvar, da se me spravi semkaj.

— Ne boste bedasta. Trideset frankov jard. Strašno poceni....

— Kaj me briga. Baržun julija meseca. Ali me imate za noreca?....

— Pustite, da vam ga pokažem.

— Nimam časa. Večerjati moram v Asnieres in vsled tega....

Hotela je editi kljub poskusom madame, da jo zadrži. Lekok je vsled tega domneval, da je čas nastopiti.

— Kaj, ali se motim? — je zakričal, kot presenečen. — Ali je to res gospodična Ženi, katero vidim?

Premotri ga je z napol jezni, napol presenečenim pogledom ter rekla nato:

— Da, to sem jaz, in kaj za to?

— Kaj? Ali ste tako pozabljili?

— Ne, gotovo ne.

— Torej veste nekaj o tem?

— Dobro, vem skoro vse o tem,

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik.

— ali ni to pošteno? Nekako pred celo stvar prikriti pred grofico. Jaz pa naj bi se oblekla kot hišna ter čakala na moža v kavarni na trgu du Chalet, med poldejetvem in deseto uro zvečer. Sedela naj bi pri mizi, najbližje uholu na desni strani in držala v roki šopek, po katerem bi me spoznal. On bo prišel ter mi dal paket. Nato naj bi ga upijanila ter hodila z njim po Parizu do jutra.

— Čakajte en trenutek. Hektor je bil videti zelo v zadlegi, kajti ni vedel, kako bi se izognil kravalu, katerega se je bal. Nato pa sem mu svetovala, naj pošlje dotičnega dan poroke proč s kakim naročilom. Misil je en trenutek ter rekel nato, da je moj nasvet dober.

Dostavljal je, da je našel sredstvo, kako storiti to. Na večer poroke bo poslal moža po nekem opravku za

— ali ni to pošteno? Nekako pred celo stvar prikriti pred grofico. Jaz pa naj bi se oblekla kot hišna ter čakala na moža v kavarni na trgu du Chalet, med poldejetvem in deseto uro zvečer. Sedela naj bi pri mizi, najbližje uholu na desni strani in držala v roki šopek, po katerem bi me spoznal. On bo prišel ter mi dal paket. Nato naj bi ga upijanila ter hodila z njim po Parizu do jutra.

— Čakajte en trenutek. Hektor je bil videti zelo v zadlegi, kajti ni vedel, kako bi se izognil kravalu, katerega se je bal. Nato pa sem mu svetovala, naj pošlje dotičnega dan poroke proč s kakim naročilom. Misil je en trenutek ter rekel nato, da je moj nasvet dober.

Dostavljal je, da je našel sredstvo, kako storiti to. Na večer poroke bo poslal moža po nekem opravku za

— ali ni to pošteno? Nekako pred celo stvar prikriti pred grofico. Jaz pa naj bi se oblekla kot hišna ter čakala na moža v kavarni na trgu du Chalet, med poldejetvem in deseto uro zvečer. Sedela naj bi pri mizi, najbližje uholu na desni strani in držala v roki šopek, po katerem bi me spoznal. On bo prišel ter mi dal paket. Nato naj bi ga upijanila ter hodila z njim po Parizu do jutra.

— Čakajte en trenutek. Hektor je bil videti zelo v zadlegi, kajti ni vedel, kako bi se izognil kravalu, katerega se je bal. Nato pa sem mu svetovala, naj pošlje dotičnega dan poroke proč s kakim naročilom. Misil je en trenutek ter rekel nato, da je moj nasvet dober.

Dostavljal je, da je našel sredstvo, kako storiti to. Na večer poroke bo poslal moža po nekem opravku za

— ali ni to pošteno? Nekako pred celo stvar prikriti pred grofico. Jaz pa naj bi se oblekla kot hišna ter čakala na moža v kavarni na trgu du Chalet, med poldejetvem in deseto uro zvečer. Sedela naj bi pri mizi, najbližje uholu na desni strani in držala v roki šopek, po katerem bi me spoznal. On bo pri